

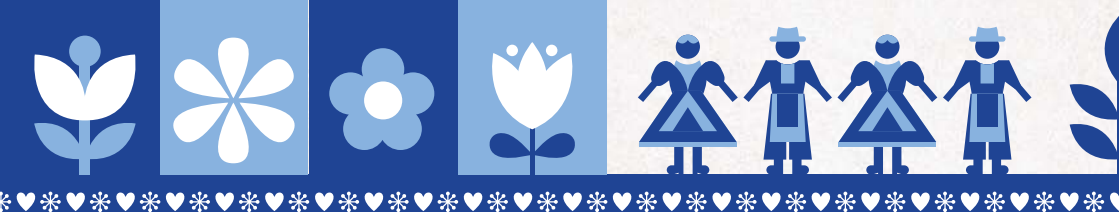
DOM ĽUDOVÉHO TANCA

Unikátny Dom ľudového tanca v Košiciach vznikol v roku 2005 na platforme Súkromnej základnej umeleckej školy Vlada Urbana a folklórneho súboru Železiar. Jeho poslaním je vytvárať priestor pre široké spektrum folkloristických aktivít. Dominantou je výchova mládeže prostredníctvom hudby, spevu a tanca, zber, archivácia, šírenie a propagácia rôznych foriem tradičnej kultúry a organizovanie kultúrnych podujatí.

Dom ľudového tanca ponúka vyučovanie ľudového tanca, hudby a spevu, organizovanie folklórnych programov a podujatí, požičiavanie a šitie krojov, vyučovanie výtvarnej výchovy a umeleckých remesiel, organizovanie výchovných koncertov, predaj CD a DVD s ľudovou tematikou, kurzy pre matky s deťmi, ľudových tancov, výtvarnej výchovy a cvičenia SM-systém.

V Dome ľudového tanca sídlia občianske združenia a záujmové zoskupenia orientované na tradičnú ľudovú kultúru, Košické folklórne štúdio, Klub 3F, Folklórny klub Omladina, umelecká agentúra Kultobin a Súkromná základná umelecká škola Vlada Urbana, zastrešujúca folklórne súbory a hudobné zoskupenia všetkých generácií.

Kto je doma v Dome ľudového tanca

SÚKROMNÁ ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA VLADA URBANA

FOLKLÓRNE SÚBORY

- súbor pohybových hier JAZIERKO
- detský folklórny súbor ŽELEZIARIK
- mládežnícky folklórny súbor ŽELIEZKO
- folklórny súbor ŽELEZIAR
- ľudová hudba a spevácka skupina ŽELEZIAR
- detská ľudová hudba MALÍ MUZIKANTI
- mládežnícka ľudová hudba ŽELIEZKO
- Folklórny klub OMLADINA

ŽIACKE HUDOBNÉ ZOSKUPENIA

- detský spevácky zbor VESNA
- žiacky orchester FOLK MUSIC ORCHESTRA
- žiacka kapela MLÁĎATÁ

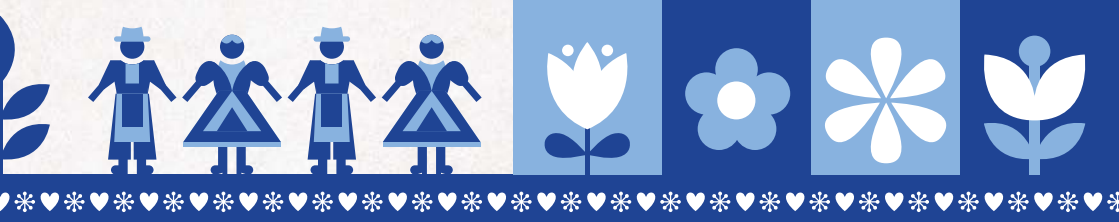
POŽIČOVŇA KROJOV

ARCHÍV ĽUDOVEJ KULTÚRY

KURZY

- pre matky s deťmi
- ľudových tancov
- výtvarnej výchovy
- cvičenia SM-systém

SÚKROMNÁ ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA VLADA URBANA

Z HISTÓRIE

Škola začala činnosť od 1. septembra 1994 v bývalej knižnici Domu kultúry na Masarykovej ulici v Košiciach. Zriaďovateľom školy bol Vladimír Urban. V prvom školskom roku mala 125 žiakov, prvými učiteľmi boli Antónia Urbanová a Vlado Urban.

Spočiatku sa vyučoval iba tanec, so zameraním na ľudový tanec, a ako nepovinný predmet spev. Postupne pribudli ďalšie nepovinné predmety: paličkovanie (od škol. roku 1995/96 - pedagóg Mgr. Margita Priščáková) a hra na hudobné nástroje (od škol. r. 1996/97 - pedagóg Mgr. Milan Rendoš). Pribudli ďalší učitelia: Dagmar Angelovičová - Grejtáková, Dana Martinčeková - Kianicová, Andrea Pitoňáková - Urbanová.

V roku 2005 sa škola presťahovala do nových priestorov v Dome ľudového tanca na sídlisku KVP v Košiciach. Rozšírením priestorov a zvýšením počtu detí došlo v roku 2009 k zmenám v zatriedení detí do súborov. Deti sa rozdelili podľa veku do troch súborov. Najmenšie vo veku 5 - 8 rokov navštevujú súbor pohybových hier Jazierko, deti od 9 do 12 rokov sú členmi detského folklórneho súboru Železiarik a mládež od 13 do 16 rokov pôsobí v mládežníckom folklórnom súbore Želiezko. Ak im folklór prirastie k srdcu, pokračujú vo folklórnom súbore Železiar. Detská ľudová hudba Železiarik sa rozdelila na detskú ľudovú hudbu Malí muzikanti a mládežnícku ľudovú hudbu Želiezko.

Škola postupne rozšírila výuku rôznych hudobných žánrov, a tak sa deti vzdelávajú a prezentujú v nových hudobných zoskupeniach - v orchestri, speváckom zbore Vesna, žiackej kapele Mláďatá.

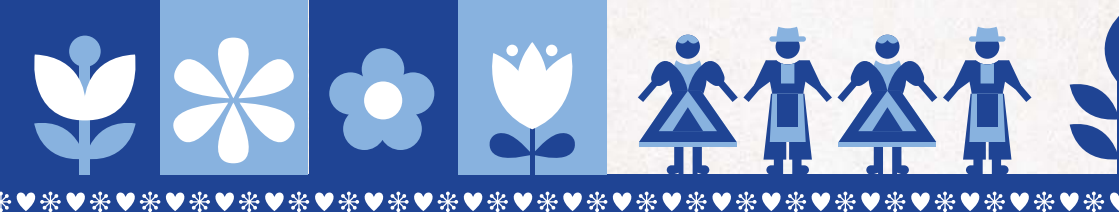
Výsledky, ktoré dosahuje škola a jej žiaci, sú obrazom poctivej každodennej práce postavenej na erudícii a entuziazme pedagógov a zamestnancov školy. K tomu sa pridáva bohatá zážitková motivácia žiakov prostredníctvom verejných vystúpení súborov a zoskupení pôsobiach pri škole.

Mgr. art. Andrea Pitoňáková
riaditeľka SZUŠ Vlada Urbana

Súkromná
základná
umelecká škola
Vlada Urbana

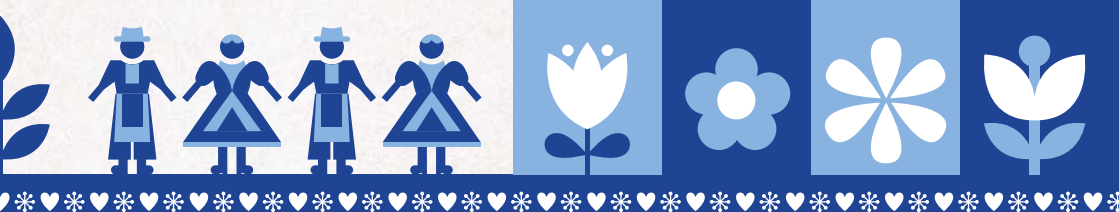

ÚSPECHY A AKTIVITY ŠKOLY

Schopnosti a zručnosti, ktoré žiaci nadobudnú v škole, prezentujú pravidelne na veľkých programoch v Štátnom divadle Košice. Každoročná premiéra na profesionálnej scéne dáva šancu na vystúpenie pred publikom takmer každému žiakovi tanečného a hudobného odboru. Folklórne kolektívy sa prezentujú aj na rôznych folklórnych podujatiach. Škola spolupracuje pri príprave a realizácii medzinárodného folklórneho festivalu Cassovia Folkfest, vianočných humanitných koncertov "Šťastie, zdravie, pokoj svätý, vinšujeme Vám" pre spoločnosť Humanita pre život. Podieľala sa na organizovaní Stavania májov na Hlavnej ulici, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou Dní mesta Košice.

Ojedinelou prezentáciou školy je rodinný mestský festival Urban Art Fest, na ktorom sa prezentujú žiaci od tých najmenších, až po dospelých študentov vo všetkých žánroch a formách. Festival vytvára priestor na bližší kontakt učiteľov, žiakov a rodičov. Výtvarný odbor sa s veľmi pozitívnou odozvou prezentuje na putovných výstavách. Veľký úspech majú už dlhé roky interaktívne výchovné koncerty. Sú zážitkom pre divákov i interpretov, pretože ponúkajú priamu odozvu detského diváka.

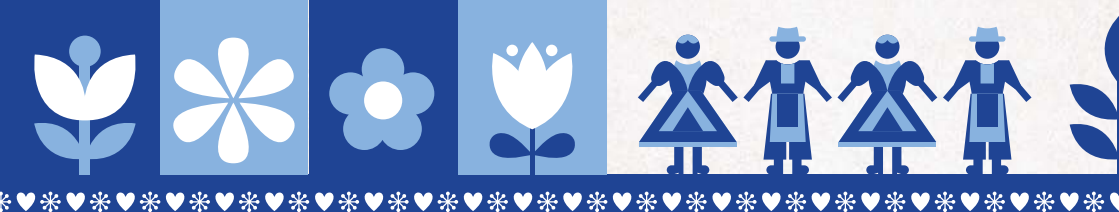
Ak by sme chceli vypočítať všetky úspechy školy, napísali by sme dlhý zoznam. Na stenách školy neustále pribúdajú diplomy, medaily a vysoké ocenenia všetkých kolektívov aj jednotlivcov z rôznych celoslovenských aj medzinárodných súťaží, prehliadok a festivalov.

Vysoká umelecká kvalita súborov Železiar a Železiarik je inšpiráciou pre mnoho ďalších kolektívov. Preniesla sa aj do zvukových a obrazových nosičov. Na celom Slovensku sú známe výchovné a vzdelávacie CD nosiče a DVD nosiče, vďaka ktorým sa môžu aj iní žiaci učiť ľudové tance a piesne.

Pedagógovia a žiaci školy spolupracovali v rokoch 1998 - 2004 pri vyučovaní ľudových tancov prostredníctvom televíznej obrazovky v relácii Vandrovali hudci, ktorou sa začalo pravidelné vysielanie školy tanca pre deti. Podobne naši pedagógovia a žiaci odštartovali aj veľmi úspešnú školu tanca v televíznej relácii Kapura. Pedagógov SZUŠ Vlada Urbana pravidelne pozývajú za členov rôznych porôt, sú školiteľmi tradičnej kultúry. Niektorí pracovali na vydaní pracovného zošita pre tradičnú kultúru (pre študentov II. stupňa ZUŠ).

Medzi najväčšie úspechy školy patria stále sa rozrastajúce počty absolventov, ktorí pokračujú v štúdiu na rôznych umeleckých školách doma i v zahraničí. Ďalší absolventi sú plnohodnotní inžinieri, lekári, manažéri, právnici, euroúradníci, riaditelia... S radosťou spomínajú na roky strávené v škole, ktorá ich formovala do života a dávala možnosť spoznávať umenie.

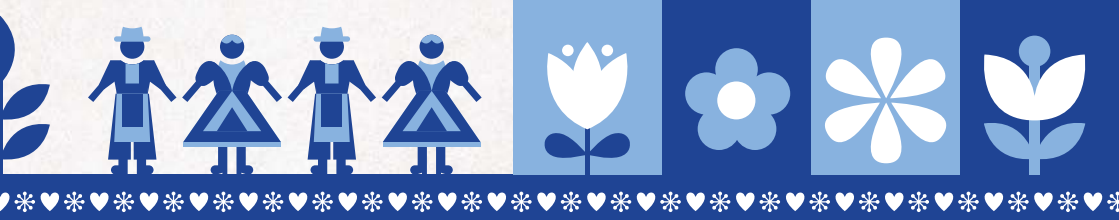
KLUB 3F

Dobré umenie potrebuje podporu. Uvedomujú si to všetci, ktorí fandia Domu ľudového tanca a kolektívom, ktoré v ňom pôsobia. Práve preto niekoľko nadšencov z radov rodičov s podporou vedenia školy založilo združenie na podporu umeleckých aktivít žiakov SZUŠ Vlada Urbana. V roku 2013 vzniklo občianske združenie KLUB 3F, ktoré získava a spravuje finančné a materiálne prostriedky na podporu umeleckej činnosti, rozvíjanie talentu a osobnosti žiakov a ich prezentáciu na kultúrnych podujatiach na Slovensku aj v zahraničí. Názov 3F napĺňa základnú myšlienku - vychovávať umením pre život v úzkej spolupráci s rodinou a s využitím fantázie a kreativity - 3F je FOLKLÓR - FANTÁZIA - FAMÍLIA. Okrem finančnej podpory školy sa činnosť klubu zameriava aj na organizovanie plesu priateľov folklóru (pre rodičov a pedagógov školy), detského letného tábora (pre žiakov školy) a rodinného festivalu Urban art fest.

Ing. Marta Balogová
Predseda Klubu 3F

klub 3F
folklór 🌸 fantázia 🌸 familia

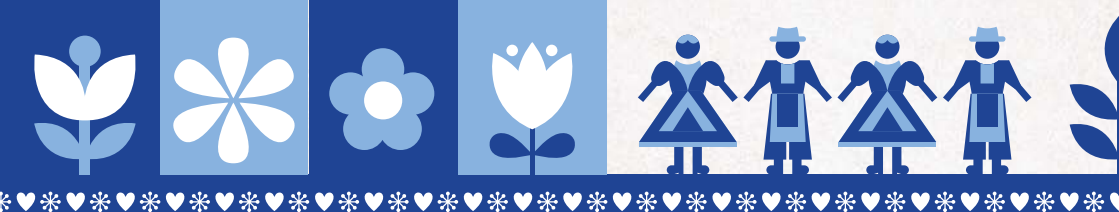

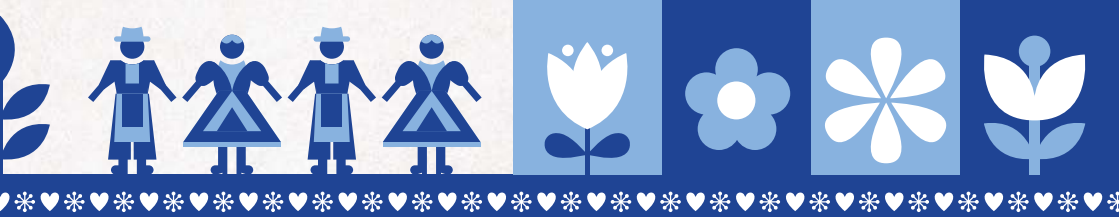
FOLKLÓRNY SÚBOR ŽELEZIAR

Folklórny Súbor Železiar pôsobí na slovenskej folklórnej scéne od roku 1964. Výstavba hutníckeho kombinátu sústredila po roku 1959 do Košíc množstvo mladých ľudí, ktorí chceli svoj voľný čas využiť zmysluplne. Našlo sa medzi nimi zopár jednotlivcov, ktorí mali radi hudbu, spev a tanec. Koncom roku 1961 vznikol spevácky krúžok, dostal meno Budovateľ. Prvé tanečné vystúpenie absolvoval 5. januára 1964. O rok neskôr už mal meno Železiar. Dlhé roky pôsobil pri závodnom klube železiarskej odborovej organizácie, neskôr v Dome odborov. Vo vedení sa vystriedali viaceré osobnosti - bratia Meszárosovci, Pavol Širáč, Jozef Bakšay, v roku 1987 sa umeleckým vedúcim stal Vlado Urban. O dva roky Nežná revolúcia výrazne poznamenala celospoločenské dianie a zmenila aj fungovanie väčšiny folklórnych súborov, pretože po eufórii prišla realita, zanikali zriaďovatelia hrozila likvidácia kolektívov.

Koncom roku 1992 vzniklo občianske združenie Košické folklórne štúdio, ktorého snahou bolo udržať súbor pri živote. Všetky tieto „zriaďovateľské aktivity“ vyvrcholili v roku 2005 konštituovaním na Slovensku ojedinelej inštitúcie - Domu ľudového tanca na Starozagorskej ulici. Činnosť súboru zabezpečuje občianske združenie Košické folklórne štúdio,

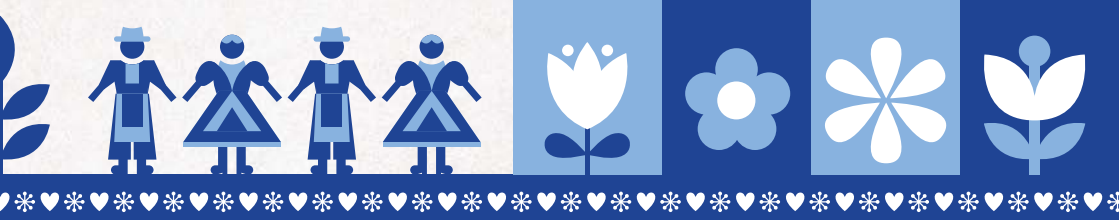
Súkromná základná umelecká škola Vlada Urbana a umelecká reklamná agentúra Kultobin. Súbor Železiar je partnerom Košického samosprávneho kraja, s ktorým spolupracuje pri napĺňaní cieľov koncepcie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru Košického samosprávneho kraja.

Železiar sa dominantne zameriava na prezentáciu ľudového umenia z regiónov Abov, Zemplín, Šariš, Spiš, Gemer. Je známy špičkovou interpretáciou ľudových tancov a vynikajúcou ľudovou hudbou v spojení so ženskou speváckou skupinou. Patrí medzi najlepšie, najznámejšie a najuznávanejšie súbory na Slovensku.

Celú existenciu súboru sprevádza interpretačná vyváženosť a rovnomernosť hudobnej, speváckej a tanečnej zložky. V kompaktnom celku vynikajú najlepší sólisti - tanečníci, speváci i muzikanti. Železiar vyniká sviežou dramaturgiou, experimentálnou choreografickou tvorbou, schopnosťou ponúknuť netradičné spojenia ako aj prienik rôznych štýlov. Využíva širokú škálu ľudových hudobných nástrojov. Prináša autentické a štýlovo čisté choreografie s pôvodnými prejavmi tradičnej ľudovej kultúry východoslovenských regiónov. No popri tom smelo siahne aj po vtipných javiskových štylizáciách, ktoré vybočujú zo všetkého zaužívaného a známeho. Ohúri, prekvapí, vyvolá diskusiu i poetickú náladu. Dôsledne ťaží z toho najčistejšieho ľudového umenia, chráni, pestuje a šíri to, čo sa nám zachovalo.

Vladimír Urban (od roku 1987)
Umelecký vedúci a choreograf

DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR ŽELEZIARIK

Detský folklórny súbor Železiarik vznikol v roku 1974 pri Dome odborov VSŽ v Košiciach. Od roku 1994 pracuje pri SZUŠ Vlada Urbana. Vo svojej tvorbe sa zameriava na tradičnú kultúru východného Slovenska, teda regiónov Abov, Spiš, Šariš a Zemplín. Každoročne pripravuje premiérový program v Štátnom divadle Košice, organizuje výchovné koncerty pre deti, účinkuje na rôznych folklórnych podujatiach doma i v zahraničí.

Počas celej svojej existencie si udržal výraznú kvalitu pri spracovávaní ľudovej kultúry do scénickej podoby, o čom svedčia rôzne ocenenia na súťažiach. Pedagógovia sa stali odborníkmi v tejto práci a poskytli svoje vedomosti a skúsenosti na rôznych fórach v oblasti folklorizmu. Táto kvalita sa premietla aj do vydávania CD a DVD nosičov, do spolupráce na detských televíznych reláciách, odborných prednáškach a organizovaní folklórnych podujatí. Všetky tieto aktivity prispievajú k rozširovaniu poznatkov laickej a odbornej verejnosti o našej tradičnej ľudovej kultúre i jej rôznorodom spracovaní a prezentovaní.

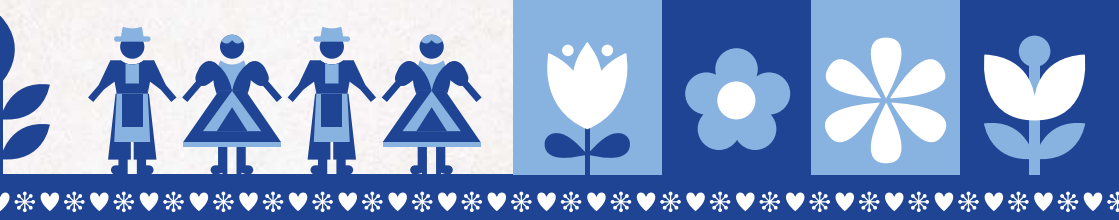
Súbor Železiarik sa každý rok prezentuje novým celovečerným programom. Rozrástol sa nielen počet detí, ktoré pôsobia v súbore, ale aj počet pedagógov. Zladiť sa spoločne do uceleného programu nie je jednoduché, je to tvorivá práca celého tímu. Podľa ohlasov publika sa ho však darí naplňať. Od roku 2009 sa v Štátnom divadle Košice prezentujú každý rok spoločne tri detské kolektívy: súbor pohybových hier Jazierko, detský folklórny súbor Železiarik, mládežnícky folklórny súbor Želiezko spolu s detskou ľudovou hudbou Malí muzikanti a mládežníckou ľudovou hudbou Želiezko.

ŽELEZIARIK VYDAL TIETO CD A DVD NOSIČE:

- Hudba ku škole tanca pre deti a začiatočníkov podľa choreografa Vladimíra Urbana CD a DVD (2002)
- Riekanky, spievanky, špivanočky, špevanky CD (2004)
- Riekanky, spievanky, špivanočky, špevanky 2 CD (2005)
- Detské hry, piesne a tance CD (2009)
- Tancuj, tancuj, vykrúcaj CD a DVD (2013)
- Spevavé 1 CD (hudobné podklady pre vyučovanie HV pre 1. - 2. roč. ZŠ) (2015)
- Spevavé 2 CD (hudobné podklady pre vyučovanie HV pre 3. - 4. roč. ZŠ) (2016)
- Vandrovníci CD a DVD (2017)

Umelecké vedúce súboru: Mgr. art. Andrea Pitoňáková (od roku 2012),
Ing. Lenka Hyblárová (od roku 2011), Mgr. Alena Škodyová (od roku 2008)

MLÁDEŽNÍCKY FOLKLÓRNY SÚBOR ŽELIEZKO

Súbor vznikol v roku 2009 pri SZUŠ Vlada Urbana v Dome ľudového tanca. Jeho vznik inicioval zriaďovateľ školy Vladimír Urban, aby sa tak zachovala a posilnila kontinuita generácií - členov detských, mládežníckych i dospelých kolektívov.

Želiezko upevňuje a podporuje vekovú kategóriu detí od 13 do 16 rokov, ktorá v minulosti prestávala tancovať. Zriadením mládežníckeho súboru sa tieto deti darí udržať v aktivitách súboru a sú pokračovateľmi vo folklórnom súbore Železiar. V scénickej tvorbe prevládajú tance, piesne a hudba z regiónov Abov, Zemplín, Šariš, Spiš.

Od svojho vzniku sa Želiezko drží na špičke medzi slovenskými mládežníckymi folklórnymi kolektívami. Je plnohodnotným súborom s uceleným repertoárom a ľudovou hudbou. Je držiteľom viacerých ocenení z detských folklórnych súťaží, ale aj súťaží pre dospelé folklórne súbory. Pravidelne sa zúčastňuje na súťaži Šaffova ostroha, kde jeho členovia získali niekoľko ocenení v sólovom a párovom tanci. Ľudová hudba a speváčky získali zlaté pásmo v celoslovenskej súťaži ľudových hudieb a spevákov v Habovke.

Umeleckí vedúci súboru: Mgr. Alena Škodyová (od roku 2008),
Ing. Lenka Hyblárová (od roku 2009), Ing. Lukáš Borovský (2017)

SÚBOR POHYBOVÝCH HIER JAZIERKO

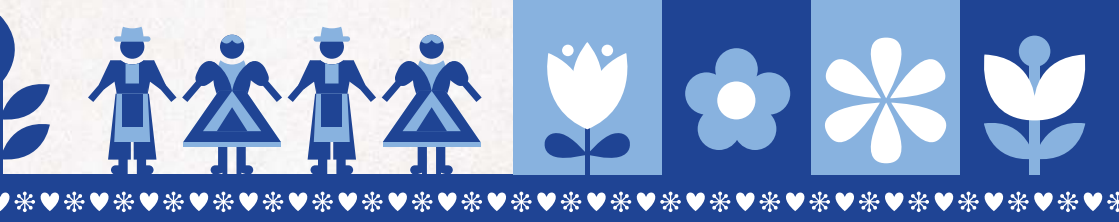
V roku 1994 založila pani Aurélia Henzelyová detský folklórny súbor Jazierko. V rokoch 2002 - 2008 prestal pracovať, obnoviť jeho činnosť sa podarilo v roku 2009. Svoju činnosť začal opäť rozvíjať v rámci Súkromnej základnej umeleckej školy Vlada Urbana.

Členmi súboru pohybových hier Jazierko sú deti 1. a 2. ročníka, prípravného a predprípravného štúdia tanečného odboru. Vzhľadom na vek a hlavnú náplň činnosti súboru, bol názov zmenený na súbor pohybových hier Jazierko.

Dramaturgia kolektívu je orientovaná predovšetkým na interpretáciu detských hier a tancov z východoslovenských regiónov.

Mgr. art. Andrea Pitoňáková (od roku 2002)
Umelecká vedúca súboru

FOLK MUSIC ORCHESTRA

Folk music znamená v preklade ľudovú (etnickú) hudbu. Melodicky i textovo vychádza z etnickej tradície, ale je doplnená prvkami iných žánrov, v prípade FMO je to spojenie ľudovej, rockovej a klasickej hudby. V hudobnom repertoári orchestra sú skladby, ktoré sa inšpirovali tradičnou melodikou, ľudovými i folkovými piesňami, tvorbou rôznych kapiel a interpretov (Čechomor, Hrdza, Banda....)

Jedinečnú príležitosť mali poslucháči a priaznivci dobrej hudby v apríli 2017, keď pre vystúpenie na výročnom koncerte vznikol špeciálny orchester – spojili sa v ňom členovia oboch školských ľudových hudieb. Pridali sa k nim nástroje, ktoré v cimbalovke počujete málokedý.

Mgr. Stanislav Bañas, Liana Prítoková, DiS.art
Vedúci orchestra

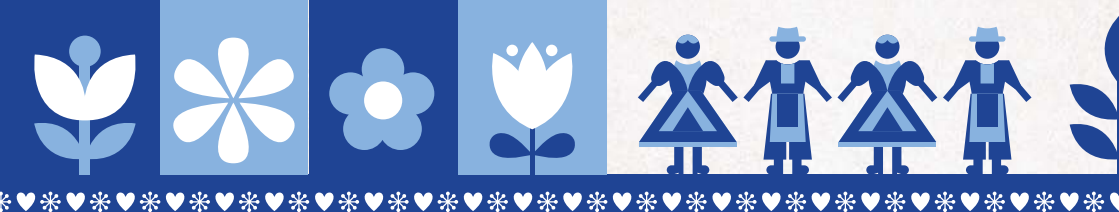
DETSKÝ SPEVÁCKY ZBOR VESNA

Vesna je v slovanskej mytológii bohyňou jari, života a mladosti. Zaháňa Morenu (zimu) a prináša teplo, radosť a zeleň na polia i do lesov. Tam, kde vládne mladá a krásna Vesna, rozozvučia sa hlasy vtákov, bzucia včely a znejú krásne tóny.

Zbor vznikol v roku 2018. Po prvýkrát účinkoval v televíznej relácii Svetlo porozumenia. Prvé ocenenia zaznamenal na súťaži Spev bez hraníc v Košiciach, kde získal 2. miesto. Podobne sa umiestnil aj na súťaži Košice Star.

Katarína Kišidayová, DiS.art, Liana Prítoková, DiS.art
Umelecké vedúce zboru

ŽIACKA KAPELA MLÁĎATÁ

Žiacka kapela vznikla z potreby združovať deti v hudobnom zoskupení, ktoré by sa prezentovalo na rôznych koncertoch a ponúklo mladým členom možnosť hrať aj inú ako tradičnú ľudovú hudbu. Kapela hrá v rôznych nástrojových zoskupeniach, interpretuje rôzne žánre: pop, rock, blues, country... Repertoár sa prispôsobuje výberu piesní pre sólových spevákov a komorné zoskupenia. V kapele hrajú deti vo veku od 11 do 18 rokov. Prvým veľkým úspechom bolo v roku 2016 účinkovanie na rodinnom festivale Urban art fest.

Maroš Goga, DiS.art
Vedúci pedagóg kapely

Zostavili: Andrea Pitoňáková, Zuzana Bobriková, Ingrid Volnerová
Vydalo: Košické folklórne štúdio, o. z.

Grafická úprava: Dávid Gore, Foto: archív Domu ľudového tanca a Peter Meľuch

Náklad: 800 ks, © 2019 - Košické folklórne štúdio, o. z.

